

Datum
2021-06-11

 Diarienummer
5.0-2008-0571

 Ert datum
2021-03-15

 Er beteckning
M2021/00596

 Vår referens
Peter Flyhammar

 Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.rattssekretariatet@regeringskansliet.se
ingrid.backudd@regeringskansliet.se

Remissvar

Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse framfört synpunkter på hur Europaparlamentet och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU (MKB-direktivet) har genomförts i svensk rätt. Med anledning av kommissionens synpunkter har en översyn av genomförandet inletts inom Regeringskansliet.

I den aktuella promemorian redovisas slutsatser från översynen med förslag på förtydliganden av genomförandet i miljöbalken samt viss sektorslagstiftning. En fortsatt översyn pågår av genomförandet av vissa punkter i bilaga 2 till MKB-direktivet.

Underlag

Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet, Miljödepartementet (Promemoria daterad mars 2021).

SGI:s kompetensområde

SGI är en förvaltningsmyndighet för geotekniska och miljögeotekniska frågor och ska vara pådrivande i frågor som syftar till en säker, ekonomisk och miljöanpassad samhällsutveckling inom det geotekniska området. Myndigheten ska även medverka till att de nationella miljökvalitetsmålen nås och bidra med underlag och expertkunskap i det arbete som regeringen bedriver nationellt och inom Europeiska unionen.

SGI:s synpunkter

SGI har valt att lämna såväl geotekniska som miljömässiga synpunkter på de olika förslagen i promemorian, med fokus främst på de förslag som kan påverka den framtida hantering av massor (jord och muddermassor).

Vissa U-verksamheter där avfall behandlas blir anmälningspliktiga

Av promemorians kap. 7.1.4, s. 78-85 framgår att vissa U-verksamheter där avfall behandlas föreslås bli anmälningspliktiga. SGI anser att förslaget kommer att påverka den framtida hanteringen av massor, framför allt icke förorenad jord.

Undantag från anmälningsplikten föreslås för åtgärder som vidtas med icke-förorenad jord och annat icke-förorenat naturligt förekommande material som schaktas ur i samband med en bygghetsverksamhet. Undantaget begränsas till sådant avfall där det är säkerställt att materialet kommer att användas i sitt naturliga tillstånd för anläggningsändamål i anslutning till den plats där schaktningen utfördes. SGI

vill i sammanhanget framhålla att eventuella undantag från anmälningsplikt för byggverksamhet kan medföra att ras- och skredrisker samt konsekvenserna av dessa ej omhändertas.

SGI anser vidare att det är viktigt att klargöra om materialet ska betraktas som ett avfall eller inte. Om det inte finns ett kvittblivningsintresse så skulle materialet inte behöva klassas som avfall enligt avfallsdefinitionen, se 15 kap. 1 § miljöbalken. Om andra bestämmelser i miljöbalken som till exempel definitionen av deponi enligt 15 kap. 5a § tillämpas så skulle lagringen av materialet innan återvinning begränsas till tre år. Om materialet inte klassas som avfall så ska produkt- och kemikalielagstiftningen tillämpas.

SGI anser också att ytterligare vägledning och förklaring behövs till de olika begrepp som används. SGI bedömer att Naturvårdsverket skulle kunna bidra med och integrera dessa begrepp i det pågående arbetet med att revidera handboken om återvinning av avfall för anläggningsändamål, del 3.

Begrepp som särskilt behöver förtydligas är "icke-förorenad" och "i anslutning till den plats där schaktningen utfördes". Behovet av tolkningar av begrepp framgår tydligt i förslagets diskussion kring begreppet "på den plats där grävningen utfördes". Materialet bör kunna flyttas mellan olika närliggande projekt eller inom ramen för ett byggprojekt, till exempel längs ett vägbygges sträckning, så länge bakgrundshalterna av olika ämnen är väsentligen desamma. Materialet bör även tillfälligt kunna flyttas för att sedan flyttas tillbaka när materialet ska användas.

Undantaget bör därför gälla när det är säkerställt att materialet kommer att användas i sitt naturliga tillstånd för anläggningsändamål "i anslutning till" den plats där schaktningen utfördes. Undantaget i direktivet kan dock inte anses omfatta att massorna flyttas till en plats som inte har en geografisk koppling till platsen för urschaktningen eller inte har en koppling till de projekt som har medfört att massorna har schaktats ur. Undantaget från tillstånds- och anmälningsplikt bör inte heller vara beroende av att den som bedriver verksamheten där massorna schaktas ur är densamma som den som använder massorna eftersom detta inte påverkar massornas sammansättning.

SGI anser mot bakgrund av ovanstående att det är viktigt att närmare klargöra begränsningarna, både i tid och rum, för den här typen av användning.

Föreläggande om försiktighetsmått ska meddelas innan anmälningspliktigt behandling av avfall påbörjas

Av kap. 7.1.5, s. 85-86, framgår att anmälningspliktiga verksamheter som avser behandling av avfall föreslås få påbörjas först efter att tillsynsmyndigheten har meddelat ett föreläggande om försiktighetsmått.

SGI anser att den föreslagna hanteringen av anmälningspliktiga verksamheter enligt 29 kap. miljöprövningsförordningen som avser behandling av avfall kan påverka möjligheterna att till exempel återvinna avfall för anläggningsändamål inom en rimlig tidsrymd. Det vore inte bra för återvinning av avfall för anläggningsändamål om handläggningstiderna skulle komma att förlängas.

Ändrade regler för avfallsverksamheter

Av kap. 9.8.5, s.131, framgår att tidsåtgången för att handlägga en anmälan om deponering av muddermassor uppskattas till 8-20 timmar. SGI bedömer att denna tidsåtgång i vissa fall kan bli större om ras- och skredfrågor behöver beaktas och de geotekniska och miljömässiga förhållandena är komplicerade.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Johan Anderberg. Föredragande har varit avfalls- och deponiteknikern Peter Flyhammar. I ärendets slutliga handläggning har även geoteknikern David Rudebeck samt avdelningscheferna Mikael Stark och Helene Kennedy deltagit.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Johan Anderberg
Generaldirektör

Peter Flyhammar

